

Klassivõitlus

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu
PE-1484

2034

Riigiraamatukogu

Lenin

21. jaanuar 1924—1928

Neli aastat tagasi kustus maailma rahwaste suurema revolutsioonääri ja õpetaja Vladimir Leninini elu. Neli aastat on suur õpetaja suranud, kuid mälestus Leninist, Leninini tegudest, ta tööst elab kustumata töörahwa hinges. Mida kaugeemale meie Leninini surmast jõuname, seda suuremaks ta nimi kasvab. Sõdige kaugeimatesse melsanurkadesse, maailma otsa tungib see õpetus, mille kandjaks, paremaks väljendajaks, õhutamaks Lenin oli. See on õpetus rahwaste wabastamisest kapitalismi ikke alt. Lenin suri, kuid leninism elab. Selle lause sügaw mõte saab tänapäew ikka arusaadavamaks ja selgemaks miljonitele hulladele igal maal.

Kes oli Lenin? Töölisteklassile, talurahwale, imperialismi wõidutates üplewatele rahwastele oli Lenin juht ja seltsimees, wõitleja ja organisaator, keda piirita usaldati, kes julgelt ja otsustawalt hullasid wõitlusesse kutsus. Lenin asutas enamlaste partei, Kommunistilise Internatsiooni, lõi Nõukogude-Ühdu — inimsoo tõelise wabanemise kantsi. Ütski wale ega laim, ütski wõltsimine ja moonutamine, mida meie rahwawahelisel kodanlusel ja ta agentidelt, sõrsidelt, igapäew kuuleme ja näeme, ei juuda seda tõsiasja kinni katta, et töörahwa wõimu süsteem nõukogude kujul see uus wõim on, mis igal maal wana kõdunenud kodanlise demokraatia, tegelikult aga kodanlise diktatuura asemele astub. Leninini piirita trundus proletariaadi wõitlusele, sündmuste ettenägemine, nende laine hindamine, ta üliinimline töowõime, murdumata tahtejõud panid meie klassiwaenlased wärisema selle tulekirja ees, mis ta neile ajaloolise arenemise käigus seinale maalis: Siind on kaalutud ja ferge leitud olewat!

Meie waenlastel ei ole muud midagi leninismi wastu ette tuua, kui ainult laimu,

walet, promotatsiooni, meeleheitlikku sõjariistadega täristamist. Kuid mitte see ei wii eesmärgile. Eesmärgile wiib õpetus revolutsioonilise wõitlusest, ühiskondlise arenemise hindamine Marxi ja Leninini revolutsioonilise teooria alusel. Nõukogude walitsus ja revolutsiooniline töörahwas teistel maadel ei ole tugew mitte ainult oma organiseeritud jõu, waid ka selle wägewa teoreetilise sõjariista tarwitamise poolest, millega Lenin töörahwa ees käies mahajäänud Wenemaal wõitis ja millega töörahwas igal maal wõidak. Lenin oli Marxi revolutsioonilise teooria tõeline järelkäija ja edasiarendaja. Tegelik elu tõendab ümberlütamata Leninini teooriat, et kapitalism on oma lagunemise ajajärku jõudnud. Kapitalism wõitleb küll weel oma olemasolu eest, kuid see on rauga wõitlus läheneva surma wastu. Rahwawaheliste sõjiaaldemokraatide hosianna kapitalismi „elujõulikkusele“ on toapoisi joowastus hea jootraha eest. Nad ei taha kapitalismi pätkse loojaminekust kuuldaq, neil on ilma-revolutsioon tont, millega oma isandaid hirmutatakse, kui waja revolutsioonilist töörahwast kägistada, kuid mille ees nad ise weel suuremat hirmu tunnewad. Aga tõsi asi on, et kord wägewast Inglismaast langeb kild killu jrel wälja, Englise imperialismi puul kolletawad lehed ja langewad maha. India, senine Englise kodanluse rikkuse allik, paneb oma ütsed Englise imperialismi eest kinni. Hiinas tõuseb tööliste ja talurahwa wõitluse laine ikka kõrgemale ja käib warstigi senistel peremeestel üle pea. Nõukogude-Üit kasvab, waatamata raskustest, takistustest ja lähed edasi oma ehitustöös. Need faktid osustawad kapitalismi saatuse.

Leninini ei ole, kuid leninism käib wõiduteed igal wäerinnal. Leninini revolutsiooniteooria ja revolutsiooni kandwate jõadude

hindamine, õpetus sotsialismi ehitamisest, proletariaadi partei organisatsioonilisest ehitusest, — kõigis neis küsimustes ütles Lenin otustatava sõna, ja igasugune katse, nendesse küsimustesse „uut“ kallakut tuua või neile koguni uut alust rajada, lõpeb paratamata parandajate endi sotsiaaldemokraatlike mädasoosse sattumisega. Seda tõendab ÜK(e)P vastasriina hale lõpp. Sga vastasriind, kes kaine leninistlike seisukorra hindamise kaotab ja enamlike analüüsi seerimise asemel revolutsioonilise liikumise võltsimise tarvitusele võtab, muutub väikekodanlikeks wirisejaks.

Lenin jättis ka niisuguse vastasriindluse hindamiseks väärtuslike päranduse — Lenini dialektilise meetodi iga sündmuse ja waieluse hindamisel. Sõja ja revolutsioonide ajajärgul ei ole proletariaadi parteil suuremat hädasohtu, kui seda on fraktsioonilise töö hädasoht. ÜK(e)P kuulutas trotskistlike vastasriina waated proletariaadi parteile kahjulikkudeks, need ei tohi kokku sündida kommunistlikes parteis olemisega. Kuid see ei tähenda, et nüüd trotskismi

vastu enam mingit võitlust pole vaja pidada. Just ümberpöördukt, seda võitlust tuleb suurendada. Leninistlike kaswatus-töö peab meie riigis veel suurema koha võtma. Ühe või teise silbi all püüab vastasriina lagundaw väikekodanline mõju igaske kommunistlike parteisse tungida. Wiimane trotskistide „juhtnõör“ peale XV kongressi ütleb et igal maal peawad vastasriindlased warjutul kujul tööliste klassi poolehoidu võitma ja siis alles endid awaldama.

See kõik nõuab meilt veel suuremat tähelepanu ja jõupingutust leninismi uurimisel, Lenini õpetuse igakülgset tundmaõppimisel, eeskätt just leninistlike sõjariista teritamisel selles osas, mis tarwis läheb leninistlike ühtsuse eest võitlemisel.

Las kõigi maade kodanlike klassid kiristada hambaid Nõukogude-Liidu peale. Las sotsiaaldemokraadid kihwtitada õhtu oma truualamlike kurnajateteenimisega ja kommunismi vastu võitlemisega. Leninismu võidab jüski. Kommunistlike partei teostab Lenini õpetuse.

O. R.

Wiie aasta plaan sotsialismi ehitamiseks SNW-Liidus

Juhtnõõride määramine SNW-Liidus rahwamajanduse arendamise wiie aasta plaani kokkuseadmiseks ÜK(e)P XV kongressil on määratu tähtsusega ajalooline sündmus. Selles plaanis ülesseatud ülesannete teostamise ajalik arutamine näitab kogu ilma töörahwale, missuguse järjekindlusega proletaarne riik hiiglasuurt loowat tööd tehes sotsialismile sammub.

Oktoobrirewolutsioonis kättesaadud poliitilist wõimu hakkas proletariaat kohe rahwamajanduse juhtimiseks ja korraldamiseks kasutama.

Ilma- ja kodusõjas äärmiselt purustatud rahwamajanduse kiiret ülesehitamist ilma wälise abita wõimaldaski ühest-

küljest peajasjalikult sotsialistlike plaanikindl juhtimine, mis igal ajajärgul võimaluse andis jõudu ja tähelepanekut just neile aladele juhtida, kus seda rahwamajanduse üldhuwides kõige enam waja oli.

Üheks peaküsimuseks igas rahwamajanduses on tasakaalu küsimus üksikute majandusealade wahel.

Kapitalistlikes majanduses seesugust püsiwat tasakaalu kunagi ei ole. Kapitalistlike majanduse „korraldaja“ on turustühia oma aegajalt korduwate purustuwate majandusliste kriisidega, kus majanduse tasakaal rikutud on, mis kogu rahwamajanduses seisaku toob. Seesuguste kriiside kordumine on kapita-

listlises majanduses mõõdapääsemata nähtus, mis kapitalistlike korra anarhilisest struktuurist (ehitusest) oleneb. Kogu kapitalistlik majandus seisab koos endi wahel elu ja surma peale wõistlewatest üksikutest eraettewõtetest ehk nende ühisustest (trustid, sündikaadid, artellid jne), kelle wahel rahwamajanduse üdulatuses mingisugust plaanikindlust ega teadlikku sidet pole.

SNW-Liidu rahwamajandus läheb oma ehitusekawa poolest põhjalikult lahku ka kõige kõrgemale arenenud kapitalistlisest majandusest. Siin on kõik tähtsamad majandusealad (suurtööstus, wäliskaubandus, rahaasjandus, transport) natsionaliseeritud, on nii ütelda ühise omaniku — proletariaadi — käes.

See asjaolu annabki materjaalse aluse kogu rahwamajanduse plaanikindlaks juhtimiseks, mis tähtsamate rahwamajanduse alade kokkukõlastamise teel, ühtse kawakindla süsteemi loomise teel sünnib. Sedamööda kuidas rahwamajanduse ühiskondlustatud osa kaswab, laieneb plaanikindla juhtimise piir ja kaob turu stüühiline mõju.

Täielikku majanduse juhtimise plaani, mis kogu SNW-Liidu rahwamajanduse, kui kokkukõlastatud terwiku, endasse mahutaks, on praegustes tingimustes weel wõimata teha. Peetakistuseks on: 1) laialine kogu wäikewalmistajate eromanduslisi majapidamisi (üle 22 milj. talupoja-majapidamise); 2) mitmesuguste majandusliste raioonide isesugune arenemiseaste; 3) üksikute walmistusealade mahajäänud seisukord, ja 4) meid ümbritsewa kapitalistlike ilma suur mõju. Et aga ka need takistused, olgugi rasked, töörahwa ühisel jõul täiesti wõidetawad on, seda tunnistawad sotsialistlike ehitusetöö wõidurikkad edusammud SNW-Liidu rahwamajanduses.

Ilma- ja kodusõjas purustatud rahwamajanduse plaanikindla ülesehitamise küsimus tõusis kommunistlike partei ette tegeliku ülesandena peale kodusõja lõppu. ÜK(e)P IX kongressil 1920. a. wastuwoetud resolutsiooni põhjal seati kokku rahwamajanduse arendamise üldplaan, mida meie elektrifitseerimisplaani nime all tunneme. Seda plaani nimetas

sm. Leenin partei teise programmi alguseks.

Kogu rahwamajanduse kohta käiwa plaani tegeliku kokkuseadmiseni jõuti aga alles 1925-26. a. Kuid see oli ühekülgne ja puudulik. Täielikumad olid juba 1926-27. a. kontrollarwud. Kuid igakülgset alust ja wäljawaateid rahwamajanduse arendamiseks ei suutnud ka need anda.

Käesolewa 1927-28. a. rahwamajanduse kontrollarwud on juba laia kollektiivse töö saadus, mille kokkuseadmistest ka paljud organisatsioonid ja nõupidamised kohtadel osa wõtsid. Nad pakuwad mitmesuguste majandusealade ja raioonide kohta kokkukõlastatud ühtse arendamise plaani, mis walitsusele majanduse juhtimiseks kindla aluse annab.

Kui mõõdunud aastate kontrollarwusid waadata, siis leiame, et ülesseatud plaanid alati peaaegu täiesti ühte lähewad tegelikkude ülesehitamise tagajärgedega. See näitab, kuiwõrd nad ettewaatlikult ja asjalikult olid kokku seatud, ja lubab kindlasti järeldada, et ka rahwamajanduse arendamise 5 aasta plaan, mis eelmiste aastate kogemuste kokkuwõte on, ülesseatud suurte ülesannete teostamise wõimaluse piiridest wälja ei lähe.

Et selget pilti saada, missuguseid awaraid wäljawaateid rahwamajanduse arendamise 5 aasta plaan sotsialismi ehitamiseks pakub, toome mõned arwud üksikute majandusealade kohta:

Rahwamajanduse kõrgema nõukogu projekti järele peab tööstusesaaduste üldkogu 5 aastaga, s.o. 1931-32. a., mõõdunud majanduseaastaga wõrreldes, 107% tõusma ja sõjaeelsest walmistusest 118% wõrd üle jõudma. Sellega oleks tööstusline walmistus 5 aasta pärast rohkem kui kahekordseks kaswanud, millist tõusu ühegi kapitalistlike riigi tööstuse arenemises pole nähtud. Seejuures tõuseb walmistamise abinõude walmistamine, rasketööstus, praeguse seisukorraga wõrreldes 124%, kuna kergetööstus, laialiste tarbeainete walmistamine — ainult 95% kaswab.

Kõige nõrgem ja algastmel seisew walmistuseala, mille kodanluselt pärisime, oli masinate walmistamine, mille tagajärjel meie tööstuse arenemine weel

suuresti wäliturust oleneb. Wiie aasta järel aga walmistame 80% tarwismine-watest masinatest sisemaal; wastawalt sellele peab mitmekordselt kaswama mitmesuguste metallide walmistamine. Keemiatööstuses suureneb kunstpõllurammu walmistamine ligi 5-kordselt, kiwisöe saak suureneb 83% wõrra, nawta saak — 89%, puuwillariide walmistamine suureneb 81% ja willaseriide walmistamine 65%; sisemaa puuwillakaswatamine suureneb ligi kahekordselt. Peensuhkru walmistus tõuseb 112% ja tükksuhkru walmistamine 150%. Wõi ja raswainete walmistamine suureneb 5 aasta wältel 227%.

Nende tagajärgede saawutamiseks tuleb 5 aasta wältel tööstuse laiendamiseks ja tehnika täiendamiseks üle 7 miljardi rubla kulutada. Suuresti peab ka transpordi seisukord paranema. 5 aasta lõpul on meil raudteede wõrgu pikkus 23 tuhat kilomeetrit sõjaeelsest suurem.

Ühes tööstuse edenemisega suureneb tööstusetöölise arw 5 aastaga 517 tuhande wõrra. Töölise elutingimuste paranemist iseloomustawad järgmised andmed: tööpalk tõuseb praegusega wõrreldes 46%, sellest 26% nominaalset tõusu, kuna 20% annab tarbeainete hindade alandamine. 5 aasta lõpuks alanewad tööstusesaaduste wäkemüügi hinnad — 24,5%, põllumajanduse saaduste hinnad — 5,5%. Eelolewa 5 aasta sees peab 7-tunnine tööpäew täiesti läbiwiidud saama. Töölise elumajade ehitamise peale kulutatakse 5 aasta wältel üle 1 miljardi rbl., mis wõimaldab 2 miljoni ruutsülda elamiseplatsi juure ehitada. Põllumajanduse saaduste müügile minew osa tõuseb 1931-32. a. — 68,8%, kuna tehnika töstmisega löikus praeguselt külwipinnalt vähemalt 13—14% tõuseb.

Suuresti kaswab talupoegade warustamine põllutöö masinatega. Ukrainas üksi kawatsetakse 5 aastaga 25 000 traktorit tööle panna.

Kindlasti tuleb 35% kehewemat talurahwast põllumaj. maksust wabastada. Kollektiivsete majapidamiste arw, mis praegu üle 20 tuhande on, tõuseb 5 aasta pärast 38—40 tuhandeni.

Kauba ringkäigus wäheneb järjekindlalt erakapitali osa; wäikekaupluses langeb see praeguse 33,3% pealt 5 aasta lõpul 20% peale. Samal ajal tõuseb kooperatsiooni osa wäkemüügis 60% peale ja ulatab 19—20 miljardi rublani. Kooperatiivide liikmete arw tõuseb 5 aasta lõpuks praeguse 13 miljoni pealt 26 miljonini. Talupoegade majapidamistest on 5 aasta lõpuks pooled kooperaeritud.

Kultuuralise tasapinna töstmiseks, milleta sotsialismi ehitamine mõeldaw pole kulutatakse 5 aasta wältel 13 miljardi rubla. 5 aasta pärast töötab meil 24 elektrijõujaama, mis 10—12 miljardi kilowatt-tundi energiat annawad.

Seega tarwitatakse SNW-Liidu rahwamajanduses 5 aasta pärast sama palju elektrienergiat kui praegu kõrgele arenenud tööstuseriigis Saksamaal.

Kogu selle 5 aasta industrialiseerimise plaani teostamine nõuab 20—25 miljardi rubla kapitaalseteks ehitusteks.

Siit järeldub, et sotsialistline warade kuhjumine 5 aasta plaani teostamises üks peatingimustest on, mida peaasjalikult kogu rahwamajanduse, eriti riiklise suurtööstuse edenemine peab wõimaldama. Selleks tuleb kõigil rahwamajanduse aladel põhjalik ratsionaliseerimine ja kindel majandusline kokkuhoidmine läbi wiia.

Senine uskumata kiire edenemine on kindlustuseks, et töörahwas kompartei juhatusel all plaanikindlalt, ühiselt ja wäsimata jõuga majandust organiseerides kõik raskused wõidab ja sotsialismi ehitamise suured ülesanded teostab.

Moskwas, dets. 27.

Alex. Orlow

Külwaja falender 1928. a. on weel jaadawal. Tellimised täidetakse wiibimata peale-

pandub maffuga. Raha ette saates wõtab kirjastus jaatetulud oma kanda. Kalendris on mitmesugused teated nii SNW-Liidu kui ka teiste maailma riikide elu üle, ühes geograafiliste andmetega. Sõjawäeteenistuste lorb ja punawäelaste perekondade õigused. Raudtee- ja posti-telegraafi teated. Mõõdud. Külmwäedala. 32 lehekülge, hind 25 kop.

Adress: Ленинград XI, Фонтанка 53, „Кюльвая“, телефон 5-97-54

Partei wastasrind ja ÜK(e)P XV kongress

ÜK(e)P XV kongressi ees seisid raske ja wastutusrikas ülesanne — otsustawalt lõpetada see partei- ja nõukogude wastanelõhkumistöö, mida wastasrind juba kaks aastat oli teinud. Ja kongress täitis selle ülesande. Julgelt ja otsustawalt heitis ta kõrwale leninismi rewideerimise katsed ja pühkis proletariaadi ridadest kindla käega välja ollused, kes usu töölisteklassi jõusse ja sotsialismi ülesehitamisesse kaotanud, isegi kui nende hulgas suurte teenetega endiseid seltsimehi oli.

Partei ideeline ja organisatsiooniline ühtsus on üks esimestest enamluse nurgakiwidest, ilma selleta ei ole ja ei saagi olla proletariaadi diktatuuri.

ÜK(e)P XV kongress näitas oma otsusega, et partei mingisuguste ohwrite eest tagasi ei kohku, kui need parteile ja töölisteklassile sotsialistlike ühiskonna ehitamiseks tarwilised ja ja mõõdapääsemata on.

Kas oli tingimata tarwilik opositsiooniga, kelle eesotsas mõned silmapaistwad wanad enamlased seisawad, nõnda järsult talitada?

Enne kui selle küsimuse peale wastata, peame endale selgeks tegema, missugused opositsiooni ideelised waated ja seisukohad olid ja missugust hädaohtu ta lõhkumistöö eneses kandis.

Waatleme esiteks opositsiooni ideelisi seisukohti. Esiteks kinnitas opositsioon, et Nõukogude-Liidus, kui töösutliselt wähearenenud maal, ei olewat wõimalik sotsialismi üles ehitada. Kui see mõte loogiliselt järjekindlalt lõpuni wiia, siis tähendab see, et oktoobrirewolutsioon oma iseloomu poolest mitte sotsialistiline ei olnud waid kodanline. Sest kui proletariaat sotsialismi üles ehitada ei suuda, siis ei saa ju see rewolutsioon, mis küll sotsialismi teostamise lipu all sündis, mitte sotsialistiline olla. Nagu seda ka kõigi maade sotsid räägiwad.

Teiseks eitas opositsioon meie riiklike suurtööstuse sotsialistlist iseloomu. Opositsioon ei näe mingit wahet Nõukogude riigi suurtööstuse ning kapita-

listlike maade riiklike ettewõtete wahel. Ja see on arusaadaw, sest kui eitatakse oktoobrirewolutsiooni sotsialistlist iseloomu, siis ei saagi nõukogude riiklike suurtööstuse peale teisiti waadata, kui hariliku riiklike kapitalismi peale. Et Nõukogude-Liidu riiklikes tööstuses kapitali ja tööliste wahekorid — kurnamine — täielikult puudub ja proletariaat riiklist majandust ise sotsialismi ehitamise sihis juhib, sellest ei suuda opositsioon aru saada.

Kolmandaks eitas opositsioon töölisteklassi liitu talurahwa enamusega proletariaadi diktatuura tingimistes. Ta kinnitab, et talurahwas töölisteklassi juhatusel ja üldise sotsialistlike ehitustöö alusel sotsialismi sihil ei saa areneda. See wäide on puhtalt ja terwelt meie wastastelt — sotsidelt — wõetud ja eeldab arwamist, nagu peaks proletariaadi diktatuura juures töölised ja talurahwas tingimata waenulises wahekorras olema ja wõimu pärast wõitlema. Seesugusel lool ei saaks muidugi jutugi olla töölisteklassi kauaaegsest wõimulolemiseest sarnasel maal nagu Nõukogude-Liit. Ja loomulikult peaks küla arenemine kapitalistlikes sihis minema.

Mida näeme aga Nõukogude-Liidu kümneaastasest arenemisest? Kõigepealt järjekindlat sotsialistlike elementide kaswu põllumajanduses. Kaswab nii tarwitajate-ühisustesse kui ka põllumajanduslistesse walmistus-kooperatiiwidesse organiseeritud talupoegade arw, ja seda iseäranis just wiimastel aastatel. Leenini sõnade järele on aga lihtne kooperatsiooni kasw proletariaadi diktatuura ajajärgul külas seesama mis sotsialismi kaswamine.

Lõpuks eitas opositsioon isegi proletariaadi diktatuura olemasolu Nõukogude-Liidus.

Kõigi nende puhtwähemliste waadete loomulik tagajärg oli languse- ja kaotuse meeleolu wastasrinna ridades ja tegelik allawandumine sotside ideoloogiale ja seega — kodanlusele, mis trotskistlike opositsiooni wäikekodanlike demokraatia tööriistaks Nõuk.-Liidus

ning üheks rahvuswahelise sotsiaaldemokraatia abiwäe osaks teeb. Peaküsimustes on trotskistline opositsioon rahvuswahelise sotsiaaldemokraatiaga ühised toetuspunktid leidnud, mida iseäranis kongressile järgnenud sündmused tõendawad ning ei ole kaugel see aeg, kus need mõlemad otsekoheseks kodanluse tööriistaks ühinewad.

Loomulikult ei saanud wastasrind selles parteiwastases woitluses ainult ideelisele pinnale jääda, waid läks taktiilistes küsimustes kaugele üle partei põhikirja piiride ja rikkus isegi jämedalt nõukogude riigi seadusi.

Kahe wiimase aasta wältel korraldas opositsioon rea pörandaaluseid koosolekuid, asutas pörandaaluse salatrükkikoja, püüdis oma pörandaalust häälekandjat wälja anda ja kasutas omawoliliselt oma fraktsioonilise koosoleku tarwis riiklise asutuse ruumisid. Sellega läheb opositsioon otsekohese awalikule woitlusele töölisteklasi diktatuuraga — nõukogude walitsusega. 7. nowembril püüab opositsioon partei ja nõukogude woimu wastast meeleawaldust korraldada, mis aga töölistehulkade wastuseismisel täiesti nurja läheb.

Opositsiooni nõukogudewastane taktika, mille järele ka wäljamaal igasugused kahtlased elemendid tegutsewad, näitab, et opositsioon tihedalt seotud on waleteadete laialilaotamisega Nõukogude-Liidu wastu. See paneb opositsiooni töölisteklasi waenlastega ühteritta.

Enamline waade eitab igasugust fraktsioonilist tegewust töölisteklasi parteis, iseäranis prolet. diktatuura aja-järgul. Seda enam eitab enamluse põhimõtte kahe, üksteise wastu woitlewa kommunistlise partei olemasolu. Wastasrind aga löi tegelikult uue trotskistlise partei. Kongressi poolt walitud komisjon tegi näitlikult selgeks, et opositsioonil juba kõik uue partei organid ja asutused (keskkomitee, kohalikud komiteed jne) olemas olid ja täiel jõul partei wastu töötasid. Oli olemas tehniline parteiaparaat, oma partei liikmemaksud, oma häälekandja jne. Uus trotskistline partei löi sidemeid ka wälja-

maaga ja mitte ainult Kominterni sektioonide fraktsioonide ja gruppidega, waid ka sarnaste organisatsioonidega, gruppidega ja üksikute isikutega, kes kas ialgi pole Kominterni kuulunud ehk sealt kui äraandjad ja waenlased on wälja heidetud. Selles nõukogudewastases „pahempoolises“ ühises waerinnas kaob piirjoon trotskistlise opositsiooni ja sotside wahel, keda raske lahutada Scheidemannist, Noskest, Macdonaldist, Reist, Martnast ja Astist.

Weel enam. Woitluses ÜK(e)P ja nõukogude woimu wastu astus Nõukogude-Liidus organisatsiooniliselt sidemisse parteitute kodanliste intelligentidega, kes omakorda seotud olid otsekoheste kontrrewolutsionääridega — walgekaardlastega. Wäljamaal aga leidis opositsioon laialdast toetust ja kaasatunnet kõigi maade kodanluse ja sotside poolt.

Kõik see sundis ÜK(e)P kongressi wastawaid sammusid astuma, et seda lõhkumistööd lõpetada.

Selle eesmärgi teostamiseks, mida kogu partei nõudis, heitis Keskkontrollkomisjon Sinowjewi ja Trotski, kes omas tegewuses enam ühtegi enamluse ja Leninini põhimõtet õigeks ei tunnistanud, ning kõige jämedamalt partei põhikirjast ja Nõukogude riigi seadustest jultunult üle astusid, parteist wälja.

Kongress tunnistas Sinowjewi ja Trotski parteist wäljaheitmise õigeks ja kinnitas omas otsuses, et see, kes trotskistlisesse opositsiooni kuulub, ühteaegu ka mitte ÜK(e)P s ei wõi olla. Seega otsustas kongress: kui opositsioon tahab parteisse jääda, siis peab ta ilma mingisuguste tingimisteta oma fraktsioonilist aparadi täielikult häwitama ning oma ideelised waated wähemlisteks tunnistama. Ta peab end kohustama kõiki partei kongresside, konwerentside ja keskkomitee otsuseid ilma mingisuguste opositsiooniliste kõrwalekaldu misteta kaitsma ja täide wiima.

Kuid opositsioon ei wõtnud partei nõudmisi wastu. Oma teadaandes nõudis ta ka edaspidiseks õigust oma wähemlisi waateid propageerida. Ainult osa wastasrinnast, eesotsas Sinowjew ja Kaamenew, teatas hiljem, kui kong-

ress oma otsuse oli teinud, et ta oma lahkuminewate waadete propageerimisest lahti ütleb.

Kui ka see seisukoht täiesti silmakirjalik ja parteile wastuwõtmeta on, tõendab teadaannete eriline kongressile sisseandmine siiski lõhenemist ühises wastasrinnas, milles kolme woolu näeme. Esimese grupi eesotsas seisab Trotski ühes Raadeki, Rakowski ja Smilgaga. See grupp on täieliselt meie parteile waenulik ning ei mõtlegi ÜK(e)P-ga lepitust otsida; nagu wlimase aja sündmused näitawad, on ta vähemlastega täiesti ühele teele astunud. Teise grupi eesotsas seisawad Sinowjew ja Kaamenew. See grupp ei wõi oma ideeliste waadete poolest Trotskiga ühes sammuda, ning nähtawasti pole see aeg kaugele, kus see „eksind poeg“ uuesti partei ukse pihta koputab.¹ Kolmas, niinimetatud Sarkise grupp — Lenin-graadi opositsiooni „pahem tiiv“, seisab kahe peagrupi wahe peal, kuid kaldub enam Trotski poole.

See opositsiooni sisemine lagunemine tõendab, et ÜK(e)P XV kongress wastasrinna selgroo tõesti murdis. Sedasama tõendawad ka need tuhanded parteilased, kes jaanuaris awalikult wastasrinnast lahti on ütelnud ja uuesti leninistlikele teele astuwad.

Lugeja wõib küsida: kuidas see siiski tuli, et seesugused wanad enamlased, nagu Sinowjew, Kaamenew ja teised nii kaugele enamlise partei teelt kõrwale sattusid, olgugi et partei igapidi neile wastu tulla püüdis, et neil oma wigadest arusaamist ja nende parandamist kergendada?

Muidugi ei ole need opositsiooni liiderite wead juhuslised. Juba oktoobrirewolutsiooni päewadel 1917. a. mängisid Sinowjew ja Kaamenew haledat

¹ See ongi waheajal sündinud — awaliku kirjaga, mis Sinowjew ja Kaamenew jaanuari lõpul partei keskhäälkandjas awaldasid.

Toim.

wäejooksiku osa. Juba siis näitas see nende usu puudust töolisteklassi jõu sisse. Mõni päew enne oktoobripöört astusid Stnowjew ja Kaamenew partei keskkomiteest wälja, oma tegu sellega põhjendades, et wõimuwõtmine proletariaadi poolt Wenemaal mõtteta olewat, et proletariaat ei suutwat wõimu oma käes pidada. Trotski, kes üle 10 aasta enamluse wastane olnud, läks rewolutsiooniga kaasa ainult selles lootuses, et Lääne-Euroopa rewolutsioon kohe Were oktoobrirewolutsioonile järgneb. Kui seda aga kohe ei tulnud, siis kadus ka Trotski usk töolisteklassi jõusse. See ühine usupuudus löigi ühise pidepunkti opositsiooni blokile nende raskuste ees, mis seotud on nõukogude riigi majanduslise ja poliitilise jõu kindlustamisega seespool ja wäljaspool, mis paratamata wälja kutsub kapitalistlike riikide waenuliku tegewuse terawnemise esimese proletaarse riigi wastu ja wihase pealetungimise poliitika imperialistlike suurrööwikute poolt.

Kuid Nõukogude-Liidu töolisteklass, kes kindla liidu on loonud talupoegade määratu enamusega, on tugew küllalt kogu maalima töölistklassi toetusel ja kaasabil kõiki eelolewaid raskusi nõndasama kõrwaldama, kui ta wõimsalt on kõrwaldanud möödunudki raskused. Kõigeraskemad ajad on juba seljataga. Wõidetud on nalg ja majandusline lagunemine. Rahwamajandus on tõusnud üle sõjaelse tasapinna. Sotsialistline majanduseosa kaswab muu majanduseosaga wõrreldes palju kiiremini. Esimesed sammud rahwamajanduse ümberkorralduse alal, sotsialismi ehituse alusel on rahuloldawalt õnnestanud. Proletariaat on oma lõpuliku wõidu sisse kindlam kui kunagi enne. Ja seepärast on XV parteikongressi otsus, oma ridadest kõik nutjad, wirisejad ja warjatud sotsid, kes sotsialistlist ehitustööd ainult segada wõiwad, wälja heita — täielikult õige.

K. M.

Õienduseks.

„Klassiwõitluse“ 90. nr. on 22. weerul 29. real järgmine trükiwiga juhtunud: „Suurtööstusest oli Eestis 1926. aastal järel ainult 11 ettewõtet 3500 töölisega...“ Peab olema: „Ennesõjaaegsest 70 000 tööstustöölise perest oli 1928. a. ühës ametnikkudega järele jäänud waewalt 29 000, ehk 41%₁₀. 1926. a. jäi seisma 11 suurtööstuslist ettewõtet 3500 töölisega...“

ÜK(e)Partei XV kongress ja parteitöö maal

Selle töö tähtsus

☞ Töö maal ja kõik küsimused, mis sellega ühendatud, oli kongressi päewakorras üks tähtsamaist sotsialistlike ühiskonna ülesehitamise tööde põhiküsimustest. Seda küsimust puudatasid pea-aegu kõik aruandjad kongressil, rääkimata sm Molotowi aruandest, mis otsekohe sellele küsimusele oli pühendatud. Mispärast pöörati niipalju tähelepanu sellele küsimusele? Arusaadawalt sellepärast, et meie rahwamajanduse üldine edurikas arendamine piinlikku kokkukõla nõuab tööstuse ja põllumajanduse arenemise wahel, sest üks ei wõi ilma teiseta edeneda.

☞ Selle põhimõtte teostamiseks on aga waja, et meie täpselt teaksime missuguste jõudude ja wõimalustega meil ühel kui teisel pool tegemist on. On waja küla, tema elu iseäraldust, arenemise sihtisid, klassiwahekorda tunda ja alles siis kui kõigi küsimustega põhjalikult tutwunenud oleme, wõib eelseiswa ülesande küsimust õieti üles seada ja põllumajanduse arenemise wäljawaateid ära märkida.

Partei XV kongressil käsitati maatöö küsimusi järgmiste põhijoonte järele:

1) missuguseid tagajärgi andis partei poliitika maal kahel wiimasel aastal partei XIV konwerentsi ja XIV kongressi otsuste alustel, ja

2) missugused ülesanded meil ees seisawad, et nimet. konwerentsi ja kongressi otsuste põhjal maal kättesaadud wõitusi kindlustada, edasi arendada, puudusi kõrwaldada jne.

Missuguseid tagajärgi on põllumajanduslise walmistuse tõstmise annud?

Kõigepealt mõned arwud arenemise käigu kohta. 1925-26. a. tõusis põllumajanduse üldsaaq eelmise aastaga wõrreldes 19,2 prots., 1926-27. a. — 4,1 protsenti. Üldsaaq oli 1924-25. a. 87,3 prots. sõjaeelsest saagist, 1926-27. aastal aga tõusis see juba 108,3 protsendini, sõjaeelse ajaga wõrreldes.

Toome selle kohta mõned üksik-arwud (riiklise plaanikomisjoni andmete järel).

1926-27. a. 1927-28. a.
wõrreldes 1913. a.

protsenti

Külwipind	95,1	97,6
Hobuste arw	82,0	88,2
Sellest tööhobuseid	78,8	84,6
Sarwloomad	106,3	112,3
Härjad	118,5	125,9
Lehmad	112,7	116,2
Lambad ja kitsed	100,7	111,2
Sead	89,1	98,8
Tehnilised kultuurid	91,6	118,7

Neid wähestest arwudest näeme, et ka põllumajandus wiimastel aastatel kiireste on kaswanud. See on esimene näide, mis kommunistlike partei ja nõukogude walitsuse leninistlik poliitikat talurahwa seas tõendab.

Missugused on põllumajanduse edaspidise arenemise wäljawaated?

Kommunistlike partei ja nõukogude walitsus, kui sotsialistlike ehitusetöö tegelikud juhtijad, peawad käesolewate edusammude juures alati silmas pidama ka tulewiku arenemisewõimalusi; see on plaanilise majanduselu üks tähtsam põhijoon, kuigi põllumajanduses, kus meil 24 miljoni wäikemajapidamisega tegemist on, wäga raske on täpseid ettearwamisi teha.

Tulewate aastate kawatsusi waadeldes näeme et põllumajandusline walmistus 1927-28. a. 3,2 protsenti peab tõusma, järgmise wiie aasta (1927-28. kuni 1931-32.) plaani järele aga 24 prots. kaswama, arwates et igaaastane keskmine kasw 4,8 prots. wälja teeb. Seega oleks, nende andmete järele, põllumajanduslise saaq 5 a. pärast 28—30 prots. kõrgem kui enne sõda. Kuigi see edenemise kiirus ühegi maa tõusust maha ei jää, ütleb sm. Staalini omas aruandes ometi, et . . . „seda mitte kuidagi rahuldawaks ei saa nimetada, ja . . . et edaspidi waja on tarwilikku tasakaalu

põllumajanduse ja meie natsionaliseeritud tööstuse vahel alal hoida.

Senini on selle arenemise takistajaks olnud: 1) madal tehnika põllumajanduses; 2) laialiste talurahvahuljade kultuurse külje nõrkus; 3) laialipillatud väikemajapidamiste vähene tasuwus.

Sellest seisukorrast välja pääseb ainult suurte kollektiivsete majapidamiste asutamise teel — ütleb sm. Staalin.

Põllumajanduse ühiskondlustatud osa laienemise ja süwenemise küsimus

Küsimuse ülesseadmine sellest seisukohast on meie tingimustes väga tähtis, sest meil on vähe sellest, et ainult põllumajanduse üldsaaigi kaswust ja üldarenemisest kõneleme. Meie peame ka selle arenemise sisulist külge waatama, et näha, kuhu meie küla läheb, kas kapitalismile või sotsialismile, s.t. kuiwõrra meil juba aset leiawad uue sotsialistilise suurmajanduse algwormid, kuiwõrra meie küla juba uue ühiskonna ehituse teele on astunud. Ja tõesti, meil on, nagu sm. Molotow oma aruandes ette tõi, näiteks 8 miljonit väiketalumajapidamist, kelle töö nii vähe wiljakas on, et hobuse ega eluta inwentari pidamist ära ei tasu. Seda seisukorda võib parandada mitmel teel, nagu toetuslaenuga, mida nõukogude walitsus annab, maksukorralduse läbiwiimisega, maksukergendusega ehk temast täiesti wabastamisega, kuid küsimuse lõpuliikult otsustada võib ainult kollektiivsele suurmajapidamisele minek, mis arusaadawalt tululik on kui väikemajapidamised.

Mis on siis sel põllumajanduse kollektiiviseerimise sihil juba kätte saadud? Toome siin selle kohta ainult mõned tähtsamad andmed ja peapõhijooned.

Kõigepealt sellest, kuipalju talumajapidamisi kindlalt seotud on meie sotsialistiliste suurtööstuse ettevõtetega lepingute kaudu (millega sotsialistiline suurtööstus laialipillatud talumajapidamiste peale suuresti mõjuda võib). Siin näeme järgmist:

1) Suhkrutööstus on seotud 900 000 talumajapidajaga (peedikaswatajad).

2) Klütööstus koondab lepingute kaudu enese reguleeriwa mõju alla $\frac{3}{4}$ miljonit talumajapidamist, s.o 95 prots. puuwiljakaswatajate majapidamisi.

3) Samuti on linatööstusel lepingu- side 150 000 majapidamisega, ning õliwabrikutel 150 000 päewalillekaswatajaga.

Teiselpool näeme, et põllumajanduse koöperatsioonil praegu 16 tuhat ettevõtet on, seal hulgas 6 tuhat wõiwabrikut, kus 960 tuhande koöpereeritud talumajapidamise karjasaadus (piim) ümber töötatakse. Samuti kuuluvad tarwitatekoöperatsiooni ja krediidühisustesse miljonid majapidamised. Kõik see näitab, et meie küla kindlasti sotsialismi sihil edasi läheb.

Et see kõik mitte utopia ei ole, näitab juba see, et meil 20 414 kollektiivset majapidamist on — ümarguselt 1 miljoni inimesega, rääkimata 5864 nõukogude suurmajapidamisest.

Partei üheks põhiülesandeks praegusel ajal on, igamoodi ja kõigi abinõudega sellele küla arenemisekäigule kaasa aidata. Ja seda ütles partei kongress oma otsustes, kus muu seas loeme:

„Läinud aastate, iseäranis wiimaste aastate kogemused tõendasid, et Leenini koöperatsiooniplaan terwelt ja täielikult õige on, mille järele, nimelt koöperatsiooni kaudu, sotsialistiline suurtööstus väiketalumajapidamist sotsialismile saab wiima, niihästi individuaalsele (üksikute) ja killustatud walmistuseüksuste ümbermuutmise protsessi teel, kui ka walmistust ennast uue tehnika (elektrofikatsiooni jne) alusel ikka enam reorganiseerides, ühendades ja ühiseks suurmajapidamiseks ümber tehes.

Praegusel ajajärgul peab väikeste individuaalsete talumajapidamiste suurteks kollektiivideks ühendamise ja ümberloomise ülesanne maal kui esimene järgu tähtsusega ülesanne üles seatama. Kategooriliselt (otsustawalt) selle peale tähendades, et see ülesanne võib ainult töötawate talupoegade nõusolekul üles seatud saada, tunnistab partei ajawiitmata tarwilikuks hakata talurahwa seas laialist propagandat selleks, et tarwilik ja kasulik on samm-sammult ühisele suurmajapidamisele üleminna,

kui ka külas olemasolewate ja järjest kaswawate kollektiivse suurmajapidamise olluste igakülgseks toetamiseks."

Küla arenemise iseäraldused proletariaadi diktatuura juures

Oktoobrirewolutsioon tõi põhjaliku muutuse maa ühiskondlik-majanduslisesse wahekordadesse. Selle iseloomustuseks toob sm. Molotow järgmised andmed:

1) WSNF-Wabariigi (wäljaarwatud Siber, Kauge-Ida ja Põhja Kaukaasia) maaalal oli enne rewolutsiooni kehwikutel ja keskmikkudel 60 miljoni hektari maad, külakurnajatel aga 40 miljoni hektari. Praegu on selsamal maaalal kehwikutel ja keskmikkudel 136 miljoni hektari, kuna külakurnaja kätte ainult 4 miljoni hektari on jäänud.

Need ettetoodud arwud määravad praeguse küla majanduslise arenemise lähtepunkti. Agraarrewolutsiooni wõidu põhjal suurenes maal keskmikkude kiht; ta on praegu küla põhijõud ja kaswab edasi. Nii oli 1924-25. a. selles kihis 64,7 prots. talurahwast, 1925-26. a. — 65,8 ja 1926-27. a. — 66,4 prots. kogu talurahwa arwust.

See näitab, kui wale on see waade, nagu ei läheks nõukogude küla kihinemine millegi poolest lahku sõjaeelse küla kihinemisest ja nagu peaks keskmine talupoeg paratamata proletariaadi waenlaste liitu kuuluma (Trotski waade), kuna ta Leninini õpetuse järele proletariaadi liitlane on.

Teiselt poolt näeme, et kehwikute kiht 1924-25. a. 24 prots., 1925-26. a. 21,6 prots. ja 1926-27. a. 20,4 prots. kogu talurahwa arwust wälja tegi, s.t. järjekindlalt wähenes, kusjuures suur osa kehwikmajapidamistest keskmikkude liiki läheb ja ainult wäike osa proletariseerub.

Küll suureneb ka külakurnajate arw, kuid õige wähe. Seda ollust on SNW-Liidu ulatuses ainult 3,7 prots. Kuid selle peale waatamata — ütleb sm. Molotow — on waja tõsist tähelpanu pöörata küla kihinemise küsimustele ja

otsustawat wõitlust alata küla kapitalistlike elementide wastu, et küla kogu arenemist sotsialistilisele teele juhtida.

Seega tuleb igal sammul silmas pidada, et waja on kindlat wõitlust jatkata külakurnaja kaswu wastu.

Üheks tähtsamaks abinõuks siin on nõukogude walitsuse maksupoliitika, mille järele praegu keskmine talupoeg palju wähem maksu maksab kui jõukas ja külakurnaja ning 35 prots. talupoegi üldse maksust on wabastatud. Partei XV kongress tähendas, et põllumajanduse maksu külakurnaja arwel weelgi waja on suurendada ja ta eeskätt jõukate kihtide õlgadele kuhjata.

Ka siin paistab silma teraw wahe kodanlise ilmaga, näiteks kas wõi walge Eestigagi, kus teatawasti just küla wäsem kiht raskete maksude all ägab. „Riik on kohustatud toetama, kirjutab wanasots Martna „Rahwa Sõna“ nr 5 (1927. a). Kes on riik? Maksu maksjad! Rahwa kehmemad hulgad! Maa elanikkudest, kelle arw 827 382, s.o. 76,8 protsenti kogu rahwast, on 650 764, s.o. 59 protsenti põlluharijad. 126 561 talust on üle 74 000 talu suuremalt osalt lapitalud, osalt wäiketald, s.o. ühe perekonna töökohad. Peale selle on maal weel 176 618 elanikku, 45—50 tuh. perekonda. Nende hulgas on 20 000, kellel alla poole hektari maad harida, tähendab — waesed inimesed! . . . Tähendab, 90 prots. maksu maksjatest on kehwad inimesed. Nende peal lasub wäga ränk kaudsete maksude koorm. Sõna kaugemas mõttes on just nemad, kes riigi ülespidamise kulud kandma peawad.“

Selle ranga maksusumma surwe all ägab walges Eestis kehwik ja ka kesktalurahwas juba ligikaudu 10 aastat, kogu selle õnnetu „iseseiswuse“ aja. Ja sellest seisukorrast wabaneb Eesti töötaw talurahwas ainult siis, kui ta ühes töölisteklassiga wõitlusesse astub ja kodanluse wõimu häwitab. Alles siis wõib Eestigi töötaw talupoeg sellele teele astuda, mida mööda nõukogude riigi töötaw talurahwas tänapäew edasi läheb ju uut elu ehitab O. Pastak

Meie rewolutsiooni iseloomust ja wõidurikka sotsialistlise ehitustöö wõimalustest SNW-Liidus

N. Buhaarin

(Järg)

Siin on need kohad Trotski tödest: „Oma wõidu kindlustamiseks on proletariaadi eelwael waja juba oma walitsuse algul peale feodaalse ka kodanlise eromanduse piiridesse tungida. Selle juures ei pörka ta mitte ainult kõigi kodanliste rühmitustega... waid ka laialiste talurahwa hulka dega waenulikult kokku, nendega, kelle abil ta wõimu wõttis. Wastuolud, mis mahajäänud maal töolistewalitsuse ja talurahwa suure enamuse wahel olemas on, woiwad oma lahendamist ainult rahwuswahelises ulatuses, maailma proletaarsete rewolutsiooni wõitluswäljadel leida. Ajaloolistel nõuetel Wene rewolutsiooni kodanlikdemokraatlist kuju purustades on wõitjaproletariaat sunnitud ka ta rahwuslikka piirisid purustama, s.o. ta peab teadlikult selle poole püüdma, et Wene rewolutsioon ilmarewolutsiooni sissejuhatuseks saaks.“¹

See on esimene koht Trotski 1922. a. tödest.

Siin — teine koht: „Ilma Euroopa proletariaadi otsekohese riiklise toetuseta (meie sõrendus. N. B.) ei wõi Wene töolisteklass wõimu juure jääda ja oma ajutist walitsemist pikaajaliseks sotsialistlikeks diktatuuraks muuta. Selle üle ei wõi ühte minutitki kahelda.“²

Kui waewaks wõtta ja neid Trotski waateid sellega wõrrelda, mis s.-d. O. Bauer rääkis, siis paistab tahes ehk tahtmata nende waadete haruldane sugulus — kui mitte täielik ühtlus — silma. Kui Trotski 1922. a. Wenemaal proletaarsete diktatuura olemasolekut ei eitanud, siis oli ka kawalale Bauerile see

diktatuur — tõeasi. Aga kui teiselt poolt sotsiaaldemokraatlise paawstirooni kawal prelaat ettewaatlikult wäikese paranduse teeb: diktatuur on küll proletaarne aga wäga ja wäga lühikeseealine ja ta wastupidawus oleneb otsekohe Lääne proletariaadi riiklisest abist, — siis ei jää ka rewolutsiooni sõjajuht Trotski karwawõrdki Bauerist maha: ka tema (nähtawasti kartes rahwuslise piirduwuse pattu oma peale wõtta) ei luba seda oletadagi, et ilma Lääne proletariaadi otsekohese riiklise toetuseta Wene proletariaat oma ajutiselt walitsemiselt pikaajalisele sotsialistlikele diktatuurale wõiks minna.

Kuidas sa ka ei wigurdaks ja käänaks, kuid, tagasihoidlikult öelda, sarnadus puutub ikkagi silma. Trotski seisukoht sotsialismi ehitamise küsimuses meie maal (ehk — mis seesama on — meie rewolutsiooni iseloomu küsimuses) pole ei rohkem ega vähem kui Baueri sotsiaaldemokraatlise wariatsiooni wenekeelne tõlge. Sellest see tuligi, et Trotski Wene enamlaste leninistlike keskkomitee wastu wõideldes niisuguse kurwa kuulsuse on omandanud, et ta — ülejooksiku Korschiga ja ta sõpradega ühte kilda kukkus. See lugupeetud mees, kes ristisõjaga Wene rewolutsiooni wastu oma kommunistlike langemise pattusi tahtis andeks saada, nägi niisama — Kautsky õnnistusel — meie rewolutsiooni kodanlik-talurahwalikku iseloomu ja kuulutab nüüdki, et Wene enamlasted uut Ameerika tüübilist kapitalismi idandawat. Ja mis selles siis imelikku on? Kui Lääne proletariaadi riikline toetus puudub, ega siis ime pole, et meie proletaarne diktatuur proletaaarselt liinilt hakkab „kõrwale kalduma“, loomulik, et ta siis klassi rööbastelt „maha jookseb“. See on ju bauerlik-trotskistlike arwamiste elementaarselt lihtne tagatipp...

¹ Предисловие к книге „1905 г.“ 1922 г.

² Л. Троцкий „Наша революция“, цит. по книге Бухарина: „К вопросу о троцкизме“, ГИЗ, 1925, стр. 114.

Trotskiga lõpetades peame ühte meie rewolutsiooni iseloomu leninistlike waatepunkti „sõbraliku“ arwustuse õige omapärast pilti waatlema; ma arwan siin Leenini arwustamist s.s. Sinowjewi, Kaamenewi ja teiste poolt oktoobrirewolutsiooni ajajärgul. Selle arwustuse omapärasus seisab selles, et nimetatud seltsimehed mitte ainult oma teoreetilist „liini“ Leeninile wastu ei seadnud, waid ka „sõbralikult“ oma poliitilise platwormi Leenini wastu üles seadsid. Kuid esialgu on waja selle Leenini seisukoha arwustuse juures peatada, mis Kaamenew 1917. a. aprillikuu konwerentsil ette tõi. Seda on waja tingimata teha, sest et Kaamenewi seisukoht aprillis, mis hiljem ülenemaalisel konwerentsil tema kaasaruandes weel selgemini nähtawale tuli, oligi tema ideeliseks allikaks, ja põhjenduseks teooriale, mis nimetatud seltsimehed oktoobriwäerinnalt põgenemisel üles seadsid.

Aprillikonwerentsil seati Leenini aruandes ja Kaamenewi kaasaruandes meie algawa rewolutsiooni iseloomu küsimus üles, küsimus nende klasside kohta, kes rewolutsiooni edasiwiwateks jõududeks, wõiwad olla ja ongi. Konwerents, kus partei ülespidamine lähemaks ajaks ära määrati — see aeg oli aga rewolutsiooni eel- ehk lahtipuhkemiseajajärk — ei wõinud ju seda küsimust wastamata jätta, missugune rewolutsioon saab tulema, kas ainult kodanline wõi sotsialistlikeks wäljakaswaw rewolutsioon. Nii aruandja (Leenin) kui ka kaasaruandja (Kaamenew) seawad selle küsimuse üles ja wastawad selle peale. Leenin näeb tulewiku, lähema tulewiku ja lähemate kuude ülesannet selles, et „esimesi konkreetseid samme selleks üleminekuks astuda“ (s.o. sotsialistlikele rewolutsioonile üleminekuks). Kaamenewi arwates tähendas aga see Leenini waade, et „see rewolutsioon mitte kodanlik-demokraatiline ei saa olema waid sotsialistlikule läheneb“ — „suurt eksitust“. „Kui kodanlik-demokraatiline rewolutsioon lõppenud oleks, siis ei wõi seda blokki (töulisteklassi ja wäikekodanluse wahel. N. B.) ena m olla, ta ees ei seisaks siis enam mingisugust

kindlat ülesannet, ja proletariaat peaks siis rewolutsioonilist wõitlust selle wäikekodanlike bloki wastu. Koostöö oleks sel silmapilgul täiesti wõimata. Ometi tunnistame meie et... nõukogud kui jõudude organiseerimise keskkohtad on... järjelikult tunnistame meie ka, et weel ülesandeid on mis tööliste ja talurahwa liiduga läbi wiia wõib. Tähendab, et kodanline rewolutsioon weel lõppenud pole, pole weel ära iganenud, ja ma arwan ja teie kõik peate tunnistama, et selle rewolutsiooni täieliku lõpetamisega wõim tõeliselt proletariaadi kätte läheks. Siis tuleks proletariaadi ja wäikekodanlike bloki lõhenemise ja proletariaadi oma eesmärkide iseseiswa teostamise silmapilk. Ma arwan et meil peaks üks neist kahest taktikast olema: kas seisawad proletariaadi ees ülesanded, mis ainult proletariaat teostada suudab, ja siis ei wõi ükski ühiskondline kiht talle kaasa aidata, — siis purustame selle bloki ja sammume edasi nende ideede teostamise teele, mida ainult proletariaat täitma peab; wõi peame jälle, käesolewa silmapilgu tingimistega arwestades, seda blokki elujõuliseks, millel weel tulewikku on, — siis wõtame meie sellest blokist osa ja ehitame oma taktika nii, et seda blokki mitte purustada. Sellepärast ma toonitangi, et proletaarne partei selles blokis peab wälja paistma ja selgelt ning täpselt oma puhtsotsialistlik-internatsionalistlikud eesmärgid üles seadma. Meie läheme blokiga ühes ja wõime ühes blokiga weel nii mõnegi sammu astuda. Ma tahan, et proletaarne partei tõesti niisugust taktikat tarwitaks.“¹

Ühtaegu lahendatakse siin ka teine küsimus (õigemini, selle probleemi teine külg), küsimus talurahwa osast proletariaarse rewolutsioonis, küsimus selle üle kas wõib weel talurahwast kui rewolutsioonile kaasaaitawat jõudu kasutada. Kaamenewi waade on siin selge. Ei wõi jutugi olla mingisugusest proletariaadi diktatuurast, mis talurahwa kihiga käsikäes läheks; ja ka niisugusest töölisteklass

¹ Петроградская общегородская и всероссийская конференция РСДРП (б) в апреле 1917 г. ГИЗ, 1925, стр. 53.

diktatuurast ei wõi juttu olla, kus proletariaat talurahwast juhtides ühes wiimastega sotsialismi ehitaks. Koguni ümberpöördult, Kaamenew kujutab proletariaadi wõimuwõitmise silmapilku, seda silmapilku mil proletariaat tegelikule sotsialismi ehitamisele asub kui silmapilku, mil talupoegade blokiga lõhe peab sündima. Mitte liit talurahwaga waid ainult wõitlus, ja halastamata wõitlus oli see, mis Kaamenewi silmis rewolutsiooni algul wirwendas.

Iseenesest arusaadaw, et see sunne meie rewolutsiooni teoreetiline analüüs, rewolutsiooni edasiwiivate jõudude ja tööliste ning talurahwa wahekorra hindamine, see tõendus tööliste ja talurahwa liidu wõimatusest proletariaadi diktatura ajajärgul jne — oligi, mis Kaamenewi ja ta kaaswõitlejate seisukoha oktoobripäewadel täielikult ära määras.

(Järgneb)

Nõukogude-Liidu sõprade ja kaitsjate hulkkaswab

Nõukogude-Liidu sõprade selts

Oktoobrirewolutsiooni 10. aastapäewa pühitsemine ei olnud mitte üksi määratu suure tähtsusega ajalooliseks sündmuseks Nõuk.-Liidu tööliste ja talurahwa elus, waid selle tähtpäewa pühitsemine kujunes hiigla suursündmuseks kõigi maade tööliste ja talupoegade elus — kogu ilma rõhutute ja kurnatute elus.

Selle elawa huwi ja tulise sõpruse wäljendajaks, mida kogu maailma töötawad hulgad oktoobrirewolutsiooni wõitude wastu tunnawad, kujunesid need tööliste ja talupoegade saatkonnad, mis Oktoobri 10. aastapäewaks ilmarewolutsiooni pealinna, Moskwasse kokku woolasid. Waatamata kodanlise ja sotsiaaldemokraatlise ajakirjanduse wihase wastukihutuse, waatamata kodanliste walitsuste ja politsei takistuste ning wabrikantide ja ettewõtjate lahtilaskmise-ähwarduste peale, woolas Nõuk.-Liitu rohkem tööliste ja talurahwa saatkondi, kui seda keegi loota oli julgenud.

Ja sellepärast kujuneski oktoobripidustuste üheks keskpunktiks see Nõukogude-Liidu sõprade kongress, mis 10—12. nowembrini Moskwas ära peeti, millest kõik siia sõitnud tööliste ja talurahwa ning töötawa intelligentsi saatkonnad osa wõtsid ning mis määratu suure rahwuwahelise tähtsuse omandas.

See kongress pani aluse tähtsale ülesandele; töötada kõikidel maadel or-

ganiseeritult Nõukogude-Liidu kasuks ning luua kogu maailma tööliste ja rõhutud rahwaste ühine wäerind Nõukogude-Liidu kaitseks, imperialistide kallaletungimise wastu.

Mida kujutas enesest see kongress ning missugused on tema otsused?

Juba kongressi saadikute arw — 957 inimest, — kes olid pärit 45 mitmesugusest riigist Euroopas, Ameerikas, Aasias ja Austraalias, näitab selle kongressi sügawat rahwuwahelist iseloomu. Ja selle juures ei olnud kongressil esitatud mitte üksi enam-wähem eesrinna maade töölised ja talupojad, waid ka asumaade ja poolasumaade rõhutud rahwad.

Saksa, Prantsuse, Inglise, Ameerika Ühisriikide, Tsehho-Slowaakia, Austria, Soome, Eesti jne jne saatkondade kõrwal wõtsid kongressist osa Hiina, Jaawa, Indoneesia, Tiibeti, Mongoolia, India, Persia, Meksiko, Tshiili, Uruguai, Aafrika asumaade jne tööliste ja talupoegade saatkonnad.

Mitte vähem iseloomustaw ei ole ka kongressi sotsiaalne koosseis. Oma suures enamuses olid saadikuteks töölised, keda olid walinud tööliste ja ametiühisuste organisatsioonid. Saadikute hulgast olid näituseks üle 500 inimese üleliidulise ametiühisuste kesknõukogu külalised. Põllutööliste ja sulaste saadi-

kuid oli üle 20; talurahwa ja idamaade rõhutatud rahwaste saadikuid — üle 100; tööliste kooperatiivide esitajaid üle 40 jne.

Kui waadelda saatkondade poliitilist koosseisu, siis näeme järgmist: 957 kongressisaadiku hulgas oli ainult 160 kommunisti ja kümme-kond kommunistilise noorsoo ühingu liiget. II Internatsionaali kuuluwate parteide liikmeid oli üle 200 inimese, kuna ülejäänud osa parteituid olid ehk niisugustesse parteidesse kuulusid, mis väljaspool Kommunistlist ja II Internatsionaali seisawad:

Kongressl päewakorras oli kaks küsimust: 1) Nõukogude wõimu 10 aasta-päew ja 2) Nõukogude-Liidu kaitsmine imperialistide kallaletungimise wastu.

Ja siin wõttis kongress otsused wastu, mille tähtsus äraarwamata suur on.

Esimese päewakorrapunkti kohta wastu wõetud otsuses rõhutas kongress, et Nõukogude-Liidus „ehitatakse tegelikult sotsialismi ning see ehitusetöö on suuri elulisi tagajärgi näidanud“. Nõukogude-Liidu hiigla kogemused on näidanud, et sotsialism tegelikult eluline on. Iseäranis suurt mõju awaldas kongressi peale laiade hulkade osawõtmine sotsialistlisest ehitusetööst ning kogu maa walitsemisest. Ning sellepärast rõhutas kongress oma otsuses eriti olla, et „kui demokraatia all mõista kõige laiemate hulkade osawõtmist igapäewasest maa walitsemise tööst, siis on niisugune demokraatia maksew ainult Nõukogude-Liidus“.

Teise päewakorrapunkti kohta wõttis kongress otsuse wastu, milles sõda Nõukogude-Liidu wastu waadeldakse, kui „häbistawat kontrrewolutsiooni, kui kõige suuremat kuritegu töötawa inimkonna wastu“. Sõda Nõuk.-Liidu wastu on sõda töölisteklassi ja talurahwa wastu, mõisnikkude ja kapitalistide huwides.

Ning kongress kutsus kogu maailma töötawaid hulkasid kõige jõuga Nõukogude-Liitu toetama ja kõigi abinõudega imperialistide kallaletungimiste wastu wõitlema.

Niisugused oleksid lühidalt kongressi otsused, mis täis sügawat sisu. Kui need otsused oleksid wõtnud wastu 957 kommunisti 45 riigist, siis ei oleks nad üht osagi sellest kaalunud, mis nad nüüd kaaluwad. Siis oleks need otsused ai-

nult kogu maailma kommunistide hääleks olnud, nüüd on nad aga kogu maailma tööliste, talupoegade, rõhutatud rahwaste ja töötawa intelligentsi häääl.

Selle kongressi tähtsus just selles seisabki, et ta Nõuk.-Liidu mõju ja autoriteeti kogu ilma rõhutute ja kurnatute silmis tuhandekordselt tõstis. Tema tagajärjeks on see, et Nõuk.-Liidu tuliste sõprade ja kaitsjate hulk miljonite ja kümnete miljonite wõrra suureneb. Kongress pani aluse organiseeritud selgitusetööle Nõuk.-Liidu kasuks kogu ilmas.

Nende otsuste elluwimiseks, mida kongress tegi, on juba mitmelgi asutatud uus organisatsioon, mis kujunemas määratu suure tähtsusega rahwuswaheliseks organisatsiooniks. See uus organisatsioon on nimelt Nõukogude-Liidu sõprade selts.

Nõukogude-Liidu sõprade selts tekkis otse stüühiliselt (loodusjõuliselt). Kui saatkonnad siit koju sõitsid ning nende tööliste ja talupoegade ees, kes neid walinud, aruannetega oktoobrirewolutsiooni wõitute, Nõuk.-Liidu tööliste ja talurahwa seisukorra ning Nõuk.-Liidu sõprade kongressi töö üle esinesid, tekitasid need aruanded kõige laiemates tööliste ja talurahwa hulkades niisuguse waimustuse ning Nõuk.-Liidu heaks kaasaaitamise tule, et sellele tahtmata organisatsiooniline kuju tuli anda.

Inglismaal ja Prantsusmaal on juba Nõukogude-Liidu sõprade seltsil alus pandud. Mujal on nad asutamisel. Ning meie wõime kindlad olla, et juba lähemal ajal kaswab Nõukogude-Liidu sõprade seltsi organisatsioonide wõrk üle kogu ilma.

Nõuk.-Liidu sõprade seltsil seisab ees määratu tööpõld. Nõuk.-Liidu sõprade arw kaswab kogu ilmas suure kiirusega. Kodanlise ja sotsiaaldemokraatlise ajakirjanduse wale Nõuk.-Liidust ei suuda töölisi kaua pimedusekammitates hoida. Tõde Nõuk.-Liidu üle tungib igale poole. Waatamata oma poliitilise ilmawaate ja parteilikkuse peale, muutub iga aus tööline ja talupoeg Nõuk.-Liidu toetajaks ja kaitsjaks.

Ja sellega kaswab rahwuswaheline wägi üleilmseks wõitluseks kurnawa kapitalismi, kõdunewa kodanlise ilmakorra wastu.

I. L.

Uuem Eesti kirjandus

Bassurmanski ja Tank A. Naistööline Oktoobri barrikaadidel.	50 lk	— 35
Depman J. Kuidas teadus töötab.	24 lk	— 25
— Tagasikiskumise-aastatel 1907—16.	48 lk 4 ^o	— 90
Eljas J. Lauluringi töö.	48 lk 4 ^o	1.40
Frankfurt J. Waim ja loodus. Refleksoloogia ja marksismus.	26 lk	— 15
Hertlein E. Mis meil Jeesusest teada on?	80 lk	— 40
Kalôgina A. Talunaisterahwa õigused ja nõukogude kohus.	16 lk	— 10
Keder A. Põllumajandusline laen ja laenuühisuste korraldus.	24 lk.	— 8
Krôlow S. Põllumajandus ja talunaisterahwas.	32 lk	— 20
Maha kommunistid! Elagu sotsiaaldemokraadid! Tööraha sõpradest ja waenlastest.	48 lk	— 25
Men A. Kaswandik Linda. Jutt		— 10
Nikolski j.t. Koduloomade elust ja olust. Piltidega.	18 lk 4 ^o	— 35
Njuurina F. Ei ole rõhutatud rahwaid SNW-Liidus.	16 lk	— 10
Nõukogude lipu all. Leningradi kubermangu eestlased Oktoobri 10. aastapäewaks. Piltidega.	92 lk	— 50
Perelman J. Iseliikuvad masinad (perpetuum mobile). Piltidega.	12 lk 4 ^o	— 25
Soome A. Kümme lastelaulu.	11 lk. 4 ^o	— 40
Tarwilikud sõjaasjanduse sõnad ja ütelsed Wene ja Eesti keeles.	24 lk	— 10
Tsinger A. Taimeriigi hiiglased ja härjapõlwased. Piltidega.	16 lk 4 ^o	— 30
1905. aasta Eestis. Piltidega.	216 lk	3.25
Wene tsaari wiimsed päewad		— 10

Poliitringid, õhtukoolid, punased nurgad, lugemisetoad, kõik poliithariduslised asutused ja ühiskonnatöölised, ärge unustage et partei XV kongressi materjaalidega tutvumisel paremaks abiliseks on **O. RÄSTASE**

◇◇◇ ÜK(e)P XV kongressi kokkuvõtted ◇◇◇

„LEENINI LIPU ALL”

52 lehekülge, 50 kop.

Tellimiseaadress:
 Ленинград XI, Фонтанка 53, „Кюльвая”

Kuukiri „KLASSIWOITLUS“ 1928. aastal

Tellimisehind 1928. aastaks on 2 rbl 40 kop., pooleks aastaks 1 rbl 20 kop.
 Üksiku numbrilise hind 25 kop.

Kõik seni ilmunud „Klassiwoitluse“ numbrid jaanuarist 1919 kuni tänapäewani on veel „Külwaja“ raamatuladus saada. Nr 1—72 ja 78—90 on 12-numbriliste köidete kaupa saada, iga köite hind 2 rbl postiga. Kes vähemalt 3 köidet korraga tellib, saab köite 1 rbl 50 kop. eest. 1926. aastakäik (nr 73—78) maksab 1 rbl.